

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 6

หัวข้อเนื้อหา

- แฟล็ก (Flags)
- คำสั่งทางคณิตศาสตร์
- กลุ่มคำสั่งบวกและลบ
- กลุ่มคำสั่งคูณและหาร
- กลุ่มคำสั่งแปลงขนาดตัวเลข

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

- เข้าใจความหมายของแฟล็กแต่ละบิตใน 8086
- รู้และเข้าใจ สามารถใช้งานคำสั่งทางคณิตศาสตร์ได้
- รู้และเข้าใจการใช้งานกลุ่มคำสั่งต่างๆ ในภาษาโปรแกรมภาษาแอสเซมบลี เช่น กลุ่มคำสั่งบวก และลบ กลุ่มคำสั่งคูณและหารและกลุ่มคำสั่งแปลงขนาดตัวเลข เป็นต้น

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

- บรรยาย
- สืบเสาะหาความรู้
- ค้นคว้าเพิ่มเติม
- ตอบคำถาม

สื่อการเรียนการสอน

- สื่ออิเล็กทรอนิกส์
- เอกสารอ้างอิงประกอบการค้นคว้า

การวัดผลและประเมินผล

ใช้วิธีการสังเกตและจดบันทึกไว้เป็นระยะ

- สังเกตจากงานที่กำหนดให้ไปทำมาส่ง
- สังเกตจากการตอบคำถาม
- สังเกตจากการนำความรู้ไปใช้

การประเมินผล

วิธีตรวจผลงานต่างๆ ที่ให้ทำ

- ตรวจผลงานภาคปฏิบัติ
- ตรวจรายงาน
- ตรวจแบบฝึกหัด

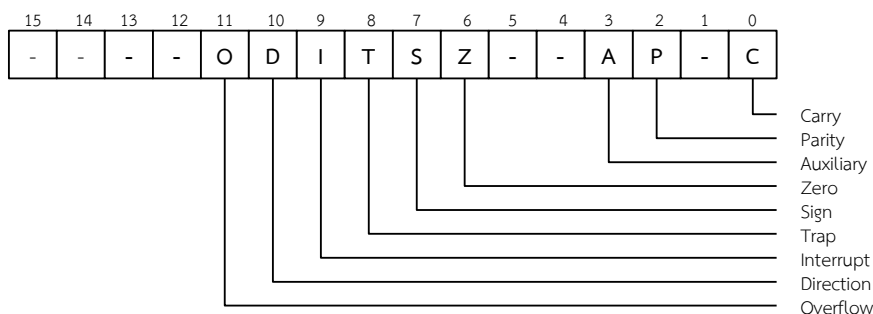
ใช้วิธีการออกข้อสอบข้อเขียน

บทที่ 6 แฟล็กและคำสั่งคณิตศาสตร์ (Flags and Mathematics Instruction)

ในบทนี้เราจะศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำสั่งคำนวณทางคณิตศาสตร์และการแสดงสถานะของผลลัพธ์ของการคำนวณนั้นในแฟล็ก สถานะที่เก็บในแฟล็กจะใช้สำหรับการจัดการกับผลการคำนวณนั้น ๆ รวมถึงใช้ในการคำสั่งเกี่ยวกับการกระโดดแบบมีเงื่อนไขด้วย

แฟล็ก (Flags)

แฟล็กเปรียบเสมือนรีจิสเตอร์ตัวหนึ่ง แต่แทนที่จะใช้เก็บค่าต่าง ๆ แฟล็กจะเก็บสถานะของการคำนวณทางคณิตศาสตร์ที่ผ่านมา ตัวอย่างของสถานะของการคำนวณ เช่น การมีบิตทด มีการเก็บค่าล้นหลักหรือผลลัพธ์มีค่าเป็นศูนย์ เป็นต้น ใน 8086 แฟล็กจะมีขนาด 16 บิต โดยในแต่ละบิตจะเก็บค่าของสถานะการคำนวณแบบหนึ่ง ๆ ดังรูปที่ 6.1

รูปที่ 6.1 แสดงแฟล็กต่าง ๆ

ค่าในบิตของแฟล็กนั้น ๆ จะมีค่าเป็น 1 เมื่อสถานะนั้นเป็นจริง เราจะเรียกสถานะที่แฟล็กเป็น 1 ว่า แฟล็กเซต (flag set) และถ้าแฟล็กมีค่าเป็นศูนย์เราจะเรียกว่าแฟล็กเคลียร์ (flag cleared) โดยทั่วไปแล้วคำสั่งที่จะมีผลกับแฟล็กจะเป็นคำสั่งเกี่ยวกับการคำนวณทางคณิตศาสตร์ ส่วนคำสั่งในกลุ่มของการโอนย้ายข้อมูล เช่น คำสั่ง MOV จะไม่เปลี่ยนแปลงค่าในแฟล็ก

ความหมายของแฟล็กแต่ละบิตเป็นดังต่อไปนี้

1. แฟล็กศูนย์ (Zero flag)

แฟล็กศูนย์จะมีค่าเป็นหนึ่ง (flag set) เมื่อผลการคำนวณมีค่าเท่ากับศูนย์

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	AX,100h	Z-flag = ?	
MOV	BX,80h	Z-flag = ?	
SUB	AX,BX	Z-flag = 0	{AX=80h}
SUB	AX,BX	Z-flag = 1	{AX=0h}
MOV	CX,80h	Z-flag = 1	
ADD	AX,CX	Z-flag = 0	{AX=80h}
SUB	AX,BX	Z-flag = 1	{AX=0h}

2. พาริตีแฟล็ก (Parity flag)

พาริตีแฟล็กจะมีค่าเป็นหนึ่งเมื่อในผลลัพธ์มีจำนวนบิตที่มีค่าเป็น 1 เป็นจำนวนคู่
ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	AL,34h	P-flag = ?	
MOV	BL,11h	P-flag = ?	
ADD	AL,BL	P-flag = 0	{AL=45h[0100 0101b]}
ADD	AL,6	P-flag = 1	{AL=4Bh[0100 1011b]}
SUB	AL,BL	P-flag = 1	{AL=3Ah[0011 1010b]}
MOV	CL,10h	p-flag = 1	
ADD	AL,CL	p-flag = 0	{AL=4Ah[0100 1010b]}

3. แฟล็กเครื่องหมาย

แฟล็กเครื่องหมายจะเซตเมื่อผลลัพธ์มีค่าเป็นลบ (เมื่อคิดว่าผลลัพธ์นั้นเก็บตัวเลขแบบคิดเครื่องหมายแบบ 2'Complement)

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	AL,50h	S-flag = ?	
ADD	AL,50h	S-flag = 1	{AL=0A0h[1010 0000b]}
ADD	AL,0A0h	S-flag = 0	{AL=40h[0100 0000b]}
SUB	AL,10h	S-flag = 0	{AL=30h[0011 0000b]}
ADD	AL,0B0h	S-flag = 1	{AL=0E0h[1110 0000b]}

4. แฟล็กทด (Carry flag)

แฟล็กทดจะเซตเมื่อการคำนวณมีการทดหรือมีการยืม ในการพิจารณาเราจะพิจารณาค่าของข้อมูลแบบไม่คิดเครื่องหมาย แฟล็กทดยังใช้ในการเก็บบิตข้อมูลในคำสั่งเกี่ยวกับการเลื่อนบิตด้วย

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	AL,60h	C-flag = ?	
ADD	AL,60h	C-flag = 0	{AL=0C0h}
ADD	AL,60h	C-flag = 1	{AL=20h,0C0+60=120h}
SUB	AL,15h	C-flag = 0	{AL=0Ah}
SUB	AL,15h	C-flag = 1	{AL=F5h,0Ah-15h=0F5h}

5. โอเวอร์โฟลล์แฟล็ก (Overflow flag)

ในการพิจารณาโอเวอร์โฟลล์แฟล็กเราจะพิจารณาค่าของข้อมูลเป็นแบบคิดเครื่องหมาย โดยโอเวอร์โฟลล์แฟล็กจะมีค่าเป็นหนึ่งเมื่อผลลัพธ์มีความผิดพลาด เช่น การบวกค่าที่มากกว่าขอบเขตทำให้ผลลัพธ์ที่ได้ มีเครื่องหมายที่ผิดเป็นต้น

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	AL,0E3h	O-flag = ?	
ADD	AL,79h	O-flag = 0	{AL=5Ch,-29+121 = 92[5Ch]}
ADD	AL,60h	O-flag = 1	{AL=0BCh,0BCh=-68 <> 92+96=188}
SUB	AL,20h	O-flag = 0	{AL=9Ch,9Ch=-100 = -68-32}
SUB	AL,20h	O-flag = 1	{AL=7Ch,7Ch=124 <> -100-32=-132}
ADD	AL,9Ah	O-flag = 0	{AL=16h,16h=22 = 124-102}

6. แฟล็กเสริม (Auxiliary Flag)

แฟล็กเสริมจะเป็นแฟล็กที่ใช้ในการปรับค่าของการคำนวณเลขแบบ BCD

7. แฟล็กทิศทาง (Direction Flag)

แฟล็กทิศทางเป็นแฟล็กที่ใช้ในการระบุทิศทางของการปรับค่ารีจิสเตอร์ดัชนีในการประมวลผลคำสั่งเกี่ยวกับสายข้อมูล.

8. แทรปแฟล็ก (Trap Flag)

แทรปแฟล็กเป็นแฟล็กที่ใช้ระบุให้หน่วยประมวลผลสร้างสัญญาณขัดจังหวะเมื่อประมวลผลคำสั่งเสร็จสิ้นหนึ่งคำสั่ง โดยแฟล็กนี้จะใช้ในการตรวจสอบการทำงานของโปรแกรม

9. อินเทอร์รัพท์แฟล็ก (Interrupt Flag)

แฟล็กนี้ใช้ระบุว่าหน่วยประมวลผลจะตอบสนองการขัดจังหวะจากอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์หรือไม่

คำสั่งเกี่ยวกับการกำหนดค่าของแฟล็ก

เราสามารถกำหนดค่าของแฟล็กทด แฟล็กทิศทาง และอินเทอร์รัพท์แฟล็กได้โดยใช้คำสั่งต่อไปนี้

ตารางที่ 6.1 คำสั่งสำหรับการกำหนดค่าแฟล็ก

แฟล็ก	คำสั่งในการเซต	คำสั่งในการเคลียร์
carry flag	STC	CLC
direction flag	STD	CLD
interrupt flag	STI	CLI

คำสั่งทางคณิตศาสตร์

คำสั่งทางคณิตศาสตร์ใน 8086 ที่เราจะศึกษาในวิชานี้แบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 3 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มคำสั่งบวกและลบ

o คำสั่งเพิ่มและลดค่า : INC [Increment] และ DEC [Decrement]

คำสั่ง INC จะเพิ่มค่าของโอเพอเรนด์ขึ้นหนึ่ง ส่วนคำสั่ง DEC จะลดค่าของโอเพอเรนด์ลงหนึ่ง คำสั่งนี้มีผลกระทบกับแฟล็กทั้งหมดยกเว้นแฟล็กทด.

รูปแบบของทั่วไปของคำสั่ง INC และ DEC เป็นดังนี้

INC *register* DEC *register*

INC *memory* DEC *memory*

ตัวอย่างคำสั่ง

```

MOV AL,10h
INC AL
MOV BX,200h
MOV WORD PTR [BX],10h
DEC WORD PTR [BX]

```

รีจิสเตอร์ AL = 11h

ข้อมูลแบบเวิร์ดที่ตำแหน่ง [DS:BX] = 0Fh

o **คำสั่งบวกและบวกรวมตัวทศ : ADD [Addition] และ ADC [Add with carry]**

คำสั่งบวกจะนำค่าของโอเปอร์เรนด์ตัวที่สองมาบวกกับค่าของโอเปอร์เรนด์ตัวที่หนึ่ง แล้วนำค่าที่ได้เก็บในโอเปอร์เรนด์ตัวที่หนึ่ง. คำสั่ง ADD และ ADC มีผลกระทบกับแฟล็กทางคณิตศาสตร์ทุกแฟล็ก เรานิยมใช้คำสั่ง ADC ในการบวกข้อมูลที่ต้องนำบิตที่หลุดจากการบวกครั้งก่อนมารวมด้วย เช่น การบวกข้อมูลที่เก็บอยู่ในหลายรีจิสเตอร์ต่อเนื่องกันเป็นต้น

รูปแบบของทั่วไปของคำสั่ง ADD และ ADC เป็นดังนี้

ADD	register,number	ADC	register,number
ADD	memory,number	ADC	memory,number
ADD	register,register	ADC	register,register
ADD	register,memory	ADC	register,memory
ADD	memory,register	ADC	memory,register

ตัวอย่างคำสั่ง

```

MOV AL,10h
ADD AL,20h
MOV BX,200h
MOV WORD PTR [BX],10h
ADD WORD PTR [BX],70h

```

รีจิสเตอร์ AL = 30h

ข้อมูลแบบเวิร์ดที่ตำแหน่ง [DS:BX] = 80h

เราจะบวก 1234 5678h เข้ากับ 8765 4321h โดยผลลัพธ์ที่ได้ 16 บิตบนจะเก็บที่รีจิสเตอร์ DX ส่วน 16 บิตล่างจะเก็บที่รีจิสเตอร์ AX สังเกตว่าเราจะใช้คำสั่ง ADC ในการบวกครั้งที่สองเพื่อนำตัวทศจากการบวกครั้งแรกมารวมด้วย

o **คำสั่งลบและลบรวมตัวยืม : SUB [Substraction] และ SBB [Subtract with borrow]**

คำสั่ง SUB และ SBB จะทำงานคล้ายกับคำสั่ง ADD และ ADC เพียงแต่เป็นการนำค่าในโอเปอร์เรนด์ตัวที่สองไปลบออกจากโอเปอร์เรนด์ตัวที่หนึ่ง ลักษณะของการใช้งานคำสั่ง SBB จะคล้ายคลึงกับการใช้คำสั่ง ADC นั่นคือจะนิยมใช้ในกรณีที่มีการลบเลขที่เก็บอยู่ในรีจิสเตอร์หลายตัวต่อเนื่องกัน

รูปแบบของคำสั่ง SUB และ SBB จะมีลักษณะเช่นเดียวกับคำสั่ง ADD และคำสั่ง ADC โดยมีรูปแบบทั้งหมดดังนี้

SUB	register,number	SBB	register,number
SUB	memory,number	SBB	memory,number

SUB	register,register	SBB	register,register
SUB	register,memory	SBB	register,memory
SUB	memory,register	SBB	memory,register

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	CX,10h	รีจิสเตอร์ CX จะถูกลดค่าลงเท่ากับข้อมูลแบบเวิร์ดในแอดเดรส [DS:200h].
SUB	CX,[200h]	
MOV	BX,202h	
MOV	DX,345h	
SUB	WORD PTR [BX],DX	ข้อมูลแบบเวิร์ดที่ตำแหน่ง [DS:BX] มีค่าลดลง 345h
MOV	AX,0AAFFh	
MOV	DX,0BBCCh	เราจะลบค่าของข้อมูลขนาด 32 บิตที่เก็บที่ CX BX ด้วยค่าขนาด 32 บิตในรีจิสเตอร์ DX และ AX
SUB	BX,AX	
SBB	CX,DX	

o **คำสั่งเปรียบเทียบ : CMP [Compare]**

คำสั่ง CMP จะมีการทำงานเหมือนกับคำสั่ง SUB ทุกประการ แต่จะไม่มี การเปลี่ยนค่าในโอเปอร์เรนด์ใด ๆ โดยผลลัพธ์ที่แท้จริงของคำสั่งนี้คือการเปลี่ยนค่าในแฟล็กต่าง ๆ เพื่อแสดงผลของการลบ เราจะใช้คำสั่งนี้ในการเปรียบเทียบค่าต่าง ๆ และนำผลที่ได้ในแฟล็กไปใช้ในการกำหนดเงื่อนไขของการกระโดด

รูปแบบของคำสั่ง CMP จะเหมือนคำสั่ง SUB โดยมีรูปแบบทั่วไปเป็นดังนี้

CMP	register,number
CMP	memory,number
CMP	register,register
CMP	register,memory
CMP	memory,register

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	CX,10h	CX จะมีไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงของแฟล็ก โดย S-flag=1, C-flag=1, O-flag=0
CMP	CX,20h	
MOV	BX,40h	
CMP	BX,40h	Z-flag=1.
MOV	AX,30h	
CMP	AX,20h	S-flag=0, C-flag=0, O-flag=0.

o **คำสั่งเปลี่ยนเครื่องหมาย : NEG [Negation]**

คำสั่งเปลี่ยนเครื่องหมายจะเปลี่ยนค่าในโอเปอร์เรนด์ซึ่งจะพิจารณาเป็นตัวเลขแบบคิดเครื่องหมายเป็นค่าลบของค่านั้น. โดยการเปลี่ยนค่านั้นจะเปลี่ยนแบบ 2's complement ผลจากคำสั่งนี้จะทำให้**แฟล็กทอดีค่าเป็น 1 เสมอ**

รูปแบบของคำสั่ง NEG

NEG	register
NEG	memory

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	CX,10h	
NEG	CX	CX = 0FFF0h
MOV	AX,0FFFFh	
NEG	AX	AX = 1
MOV	BX,1h	
NEG	BX	BX = 0FFFFh

2. กลุ่มคำสั่งคูณและหาร

- o คำสั่งคูณแบบคิดเครื่องหมายและไม่คิดเครื่องหมาย : IMUL [Integer multiplication] และ MUL [Multiplication]

การคูณใน 8086 นั้นค่าของตัวตั้งของการคูณ และค่าผลลัพธ์ของการคูณนั้นจะต้องเก็บในรีจิสเตอร์ที่กำหนดไว้ โดยขึ้นกับขนาดของการคูณ รีจิสเตอร์ที่กำหนดไว้เป็นดังนี้

การคูณข้อมูล 8 บิต : ตัวตั้ง AL ผลลัพธ์ AX.

การคูณข้อมูล 16 บิต : ตัวตั้ง AX ผลลัพธ์ DX, AX [16 บิตบนที่ DX 16 บิตล่างที่ AX]

เราจะระบุตัวคูณและขนาดของการคูณที่โอเปอร์เรนด์ของคำสั่ง IMUL หรือ MUL ทั้งสองคำสั่งมีรูปแบบดังนี้

IMUL	register	MUL	register
IMUL	memory	MUL	memory

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	AL,17h	เราจะคูณ 17h ด้วย 13h แบบ 8 บิต
MOV	CL,13h	
IMUL	CL	ผลลัพธ์ที่ได้จะมีขนาด 16 บิต เก็บที่รีจิสเตอร์ AX
MOV	BX,1234h	เราจะนำผลลัพธ์ที่ได้จาก 17h คูณ 13h มาคูณด้วย 1234h
IMUL	BX	ค่าใน DX,AX มีค่าเท่ากับ (17h x 13h) x 1234h

คำสั่ง MUL และ IMUL จะมีผลกระทบกับแฟล็กทาดและโอเวอร์โฟลล์แฟล็กเท่านั้น

- o คำสั่งหารแบบคิดเครื่องหมายและไม่คิดเครื่องหมาย : IDIV [Integer division] และ DIV [Division]

เช่นเดียวกับคำสั่งคูณ ตัวตั้งและผลลัพธ์สำหรับการประมวลผลคำสั่งหารใน 8086 จะต้องเก็บรีจิสเตอร์ซึ่งกำหนดไว้ โดยจะขึ้นกับขนาดของการหารตัวเลขเช่นเดียวกัน

การหารข้อมูล 8 บิต : ตัวตั้ง AX ผลลัพธ์ AL เศษ AH

การหารข้อมูล 16 บิต : ตัวตั้ง DX, AX ผลลัพธ์ AX เศษ DX

คำสั่ง IDIV และ DIV มีรูปแบบดังนี้.

IDIV	register	DIV	register
IDIV	memory	DIV	memory

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	AX,4022h	เราจะหาร 4022h ด้วย 1000h การหารดังกล่าวเป็นการหาร
MOV	DX,0000h	แบบ 16 บิตดังนั้นเราจึงต้องกำหนดค่าตัวตั้งใน DX,AX
MOV	CX,1000h	

DIV	CX	ผลลัพธ์จากการหารจะมีขนาด 16 บิต เก็บที่รีจิสเตอร์ AX โดย เศษจะเก็บที่ DX. $AX = 4$ และ $DX = 22h$
MOV	BL,3h	เราจะนำผลลัพธ์ที่ได้จากมาหารด้วย 3h
DIV	BL	ค่าใน AL จะเก็บผลหารซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 และ AH จะเก็บเศษ โดยจามีค่าเท่ากับ 1.

คำสั่ง DIV และ IDIV จะไม่มีผลกระทบกับแฟล็กใด ๆ แต่ถ้าในการหารมีการหารด้วยศูนย์ หรือเกิดการหารที่ไม่สามารถเก็บผลลัพธ์ลงในรีจิสเตอร์ที่ต้องการได้ เช่นการหาร 1234 5678h ด้วย 2h หน่วยประมวลผลจะสร้างสัญญาณการขัดจังหวะขึ้นเพื่อแจ้งกับโปรแกรมที่จัดการระบบต่อไป การเกิดการขัดจังหวะในลักษณะนี้เราเรียกว่าเกิด Exception

3. กลุ่มคำสั่งแปลงขนาดตัวเลข

จากข้อจำกัดของการใช้คำสั่งหารที่ตัวตั้งจะต้องมีขนาดมากกว่าตัวหาร ทำให้ในบางครั้งที่เราต้องการหารข้อมูลที่มีขนาดเท่ากัน เราจะต้องแปลงตัวตั้งให้มีขนาดที่เหมาะสมเสียก่อน สำหรับการแปลงขนาดของเลขไม่คิดเครื่องหมายนั้น เราสามารถกระทำได้โดยกำหนดให้ข้อมูลนัยสำคัญสูงที่ขยายเพิ่มมานั้นมีค่าเป็นศูนย์ ตัวอย่างเช่นการขยาย AL ที่เป็นตัวเลขแบบไม่คิดเครื่องหมายให้เป็นข้อมูล 16 บิตใน AX สามารถกระทำได้โดยกำหนดค่าศูนย์ให้กับ AH แต่ในกรณีของตัวเลขแบบคิดเครื่องหมายนั้นถ้าตัวเลขมีค่าเป็นลบการกำหนดค่าศูนย์ให้กับข้อมูลนัยสำคัญสูงที่ขยายเพิ่มมานั้น จะทำให้ค่าของเลขที่ได้มีความผิดพลาดได้ ในการขยายขนาดของเลขคิดเครื่องหมายเราจึงต้องใช้คำสั่งที่เหมาะสม

o คำสั่งแปลงจากไบต์เป็นเวิร์ด : CBW [Convert byte to word]

คำสั่งนี้จะแปลงเลขแบบคิดเครื่องหมายขนาด 8 บิตใน AL เป็นเลขคิดเครื่องหมายขนาด 16 บิตใน AX
รูปแบบของคำสั่ง

CBW

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	AL,22h	$AL = 22h$
CBW		เมื่อแปลงแล้ว $AX=0022h$
MOV	AL,F0h	$AL = F0h = -16$
CBW		เมื่อแปลงแล้ว $AX=FFF0h = -16$

o คำสั่งแปลงจากเวิร์ดเป็นดับเบิลเวิร์ด : CWD [Convert word to doubleword]

คำสั่งนี้จะแปลงเลขแบบคิดเครื่องหมายขนาด 16 บิตใน AX เป็นเลขคิดเครื่องหมายขนาด 32 บิตใน DX,AX

รูปแบบของคำสั่ง

CWD

ตัวอย่างคำสั่ง

MOV	AX,3422h	$AX = 3422h$
-----	----------	--------------

CWD เมื่อแปลงแล้ว $DX = 0000h$, $AX = 3422h$

MOV AX,FFF0h

$AX = FFF0h = -16$

CWD

เมื่อแปลงแล้ว $DX = FFFFh$, $AX = FFF0h$

ตัวอย่างการใช้คำสั่งทางคณิตศาสตร์

o ตัวอย่างที่ 1

คำนวณค่า $AL^2 + BL^2$ คิดตัวเลขแบบไม่คิดเครื่องหมายโดยให้ผลลัพธ์เป็นเลข 16 บิต เก็บที่รีจิสเตอร์ AX

MUL AL

หาค่า $AL * AL$ เสียก่อน

MOV CX, AX

MOV AL, BL

จากนั้นนำไปเก็บไว้ที่ CX เนื่องจากรีจิสเตอร์ AL ต้องใช้ในการคำนวณ $BL * BL$.

MUL BL

ได้ผลลัพธ์แล้วนำค่า $AL * AL$ ที่เก็บใน CX มาบวก

ADD AX, CX

o ตัวอย่างที่ 2

คำนวณค่า $(CL * BL + DX) / SI$

โดยคิดเป็นเลขคิดเครื่องหมาย

MOV AL, CL

หาค่าของ $CL * BL$ โดยผลลัพธ์ที่ได้เก็บใน AX.

MUL BL

ADD AX, DX

จากนั้นนำ DX มาบวกเข้ากับ AX

CWD

ขยายข้อมูลใน AX เป็น 32 บิตใน DX, AX เพื่อที่จะได้นำ SI มาหาร ผลลัพธ์ที่ได้อยู่ที่ AX เศษของการหารเก็บที่ DX

IDIV SI

o ตัวอย่างที่ 3

คำนวณค่า $(DX + AX * BX) / (DI - CX)$ โดยคิดเป็นเลขคิดเครื่องหมาย.

MOV SI, DX

นำค่าของ DX ไปเก็บที่ SI เสียก่อนเนื่องจาก DX จะถูกใช้ในการคำนวณ $AX * BX$.

MUL BX

เมื่อคำนวณ $AX * BX$ แล้วนำ SI มาบวกโดยต้องนำตัวทศของการบวก SI กับ AX มาทศยัง DX ด้วย

ADD AX, SI

ADC DX, 0

ลบ DI ด้วย CX

SUB DI, CX

IDIV DI

นำไปหาร

ผลกระทบของคำสั่งทางคณิตศาสตร์ต่อแฟล็ก

ตารางที่ 6.2 ผลกระทบของคำสั่งต่าง ๆ ต่อแฟล็ก

Instruction	Flag affected				
	Z-flag	C-flag	S-flag	O-flag	A-flag
ADD	yes	yes	yes	yes	yes
ADC	yes	yes	yes	yes	yes
SUB	yes	yes	yes	yes	yes
SBB	yes	yes	yes	yes	yes
INC	yes	no	yes	yes	yes
DEC	yes	no	yes	yes	yes
NEG	yes	yes	yes	yes	yes

CMP	yes	yes	yes	yes	yes
MUL	no	yes	no	yes	no
IMUL	no	yes	no	yes	no
DIV	no	no	no	no	no
IDIV	no	no	no	no	no
CBW	no	no	no	no	no
CWD	No	no	no	no	no

ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงของแฟล็กในการทำงานของคำสั่งต่าง ๆ

o ตัวอย่างที่ 1

Instruction	Z-flag	C-flag	O-flag	S-flag	P-flag	หมายเหตุ
MOV AX,7100h	?	?	?	?	?	
MOV BX,4000h	?	?	?	?	?	
ADD AX,BX	0	0	1	1	1	AX=0B100h
ADD AX,7700h	0	1	0	0	1	AX=2800h
SUB AX,2000h	0	0	0	0	0	AX=0800h
SUB AX,1000h	0	1	0	1	0	AX=F800h
ADD AX,0800h	1	1	0	0	1	AX=0000h

o ตัวอย่างที่ 2

Instruction	Z-flag	C-flag	O-flag	S-flag	P-flag	หมายเหตุ
MOV AL,10	?	?	?	?	?	
ADD AL,F0h	0	0	0	1	1	AL=0FAh
ADD AL,6	1	1	0	0	1	AL=0
SUB AL,5	0	1	0	1	0	AL=0FBh
INC AL	0	0	0	1	1	AL=0FCh
ADD AL,10	0	1	0	0	1	AL=6h
ADD AL,FBh	0	1	0	0	0	AL=1h
DEC AL	1	0	0	0	1	AL=0h
DEC AL	0	0	0	1	1	AL=0FFh
INC AL	1	0	0	0	1	AL=0

หมายเหตุ คำสั่ง DEC และ INC ไม่กระทบแฟล็กทด

ตัวอย่างที่ 3

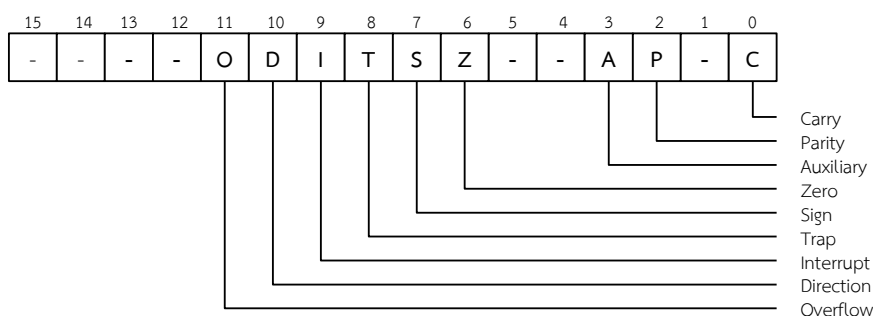
Instruction	Z-flag	C-flag	O-flag	S-flag	P-flag	หมายเหตุ
MOV AL,120	?	?	?	?	?	
ADD AL,15	0	0	1	1	1	AL=87h=-121

NEG	AL	0	1	0	0	0	AL=79h
SUB	AL,130	0	1	1	1	0	AL=0F7h

หมายเหตุ คำสั่ง NEG ทำให้แฟล็กทอมีค่าเป็น 1 เสมอ

สรุป

แฟล็ก (Flags) เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 16 บิตที่ใช้บ่งบอกผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณจะส่งผลกระทบต่อแฟล็กเปลี่ยนแปลงค่าไป การคัดลอกข้อมูลจะไม่ทำให้แฟล็กเปลี่ยนแปลง ค่าแฟล็กเปรียบเสมือนรีจิสเตอร์ตัวหนึ่ง แต่แทนที่จะใช้เก็บค่าต่าง ๆ แฟล็กจะเก็บสถานะของการคำนวณทางคณิตศาสตร์ที่ผ่านมา ตัวอย่างของสถานะของการคำนวณ เช่น การมีบิตทด มีการเก็บค่าล้นหลัก หรือผลลัพธ์มีค่าเป็นศูนย์ เป็นต้น ใน 8086 แฟล็กจะมีขนาด 16 บิต โดยในแต่ละบิตจะเก็บค่าของสถานะการคำนวณแบบหนึ่ง ๆ ดังรูป

คำสั่งทางคณิตศาสตร์ใน 8086 ที่เราจะศึกษาในวิชานี้แบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มคำสั่งบวกและลบ ประกอบไปด้วย

1.1 คำสั่งเพิ่มและลดค่า : INC [Increment] และ DEC [Decrement]

1.2 คำสั่งบวกและบวกรวมตัวทด : ADD[Addition] และ ADC [Add with carry]

1.3 คำสั่งลบและลบรวมตัวยืม : SUB [Substraction] และ SBB [Subtract with borrow] 1.4

คำสั่งเปรียบเทียบ: CMP [Compare]

1.5 คำสั่งเปลี่ยนเครื่องหมาย : NEG [Negation]

2. กลุ่มคำสั่งคูณและหาร ประกอบไปด้วย

2.1 คำสั่งคูณแบบคิดเครื่องหมายและไม่คิดเครื่องหมาย:

IMUL [Integer multiplication] และ MUL [Multiplication]

2.2 คำสั่งหารแบบคิดเครื่องหมายและไม่คิดเครื่องหมาย: IDIV [Interger division] และ DIV [Division]

3. กลุ่มคำสั่งแปลงขนาดตัวเลข ประกอบไปด้วย

3.1 คำสั่งแปลงจากไบต์เป็นเวิร์ด : CBW [Convert byte to word]

3.2 คำสั่งแปลงจากเวิร์ดเป็นดับเบิลเวิร์ด : CWD [Convert word to doubleword]

คำถามทบทวน

1. จงอธิบายความหมายและหน้าที่ของแฟล็ก (Flags) แต่ละบิตว่าต่อไปนี้
 - 1.1 แฟล็กศูนย์ (Zero flag)
 - 1.2 พาริตีแฟล็ก (Parity flag)
 - 1.3 แฟล็กทด (Carry flag)
 - 1.4 แฟล็กเครื่องหมาย (Sign-flag)
 - 1.5 โอเวอร์โฟลล์แฟล็ก (Overflow flag)
 - 1.6 แฟล็กเสริม (Auxiliary Flag)
 - 1.7 แฟล็กทิศทาง (Direction Flag)
 - 1.8 แทรปแฟล็ก (Trap Flag)
 - 1.9 อินเตอร์รัพท์แฟล็ก (Interrupt Flag)
2. จงอธิบายความแตกต่างระหว่างคำสั่งลบ SUB และลบรวมด้วยมีม SBB
3. จงอธิบายความแตกต่างระหว่างคำสั่งคูณแบบคิดเครื่องหมาย IMUL และไม่คิดเครื่องหมาย MUL
4. จงอธิบายความหมายของคำสั่งเปรียบเทียบ CMP และคำสั่งแปลงจากไบต์เป็นเวิร์ด CBW
5. จากตัวอย่างคำสั่งข้างล่างจงอธิบายความหมายของคำสั่งแต่ละบรรทัด

ตัวอย่างคำสั่ง

```
MOV AL,25h
MOV CL,13h
IMUL CL
MOV BX,3456h
IMUL BX
```

6. จากตัวอย่างคำสั่งข้างล่างจงอธิบายความหมายของคำสั่งแต่ละบรรทัด

ตัวอย่างคำสั่ง

```
MOV AX,2513h
MOV DX,0000h
MOV CX,1000H
DIV CX
MOV BL,3h
DIV BL
```

7. จากตัวอย่างคำสั่งข้างล่างจงอธิบายความหมายของคำสั่งแต่ละบรรทัด

ตัวอย่างคำสั่ง

```
MOV AL,11h
CBW
MOV AL,A0h
CBW
```